

Memo Mensen met een niet-westerse achtergrond in de bijstand.

Februari 2017 meldt het CBS: *“Het aantal personen met een bijstandsuitkering is in 2016 met 18 duizend toegenomen. Eind december 2016 waren er 467 duizend bijstandsgerechtigden tot de AOW-leeftijd. Bekeken naar herkomst is de toename uitsluitend toe te schrijven aan personen met een niet-westerse migratieachtergrond (zoals dat ook gold voor 2015)”*. Is er een verband tussen het aantal mensen met een niet-westerse achtergrond en het aantal mensen in de bijstand?

De toestroom van niet-westerse allochtonen in de bijstand wordt vooral veroorzaakt door de komst van vluchtelingen. Om te zorgen dat vluchtelingen snel integreren is het van belang kleine stapjes te zetten en aandacht te hebben voor de leefwereld van de vluchtelingen¹. In de Interventiewijzer van het Kennisplatform Integratie en Samenleving (KIS) worden interventies beschreven die gemeenten in kunnen zetten om de participatie van vluchtelingen te bevorderen. Vaak gaat het om methoden die niet specifiek voor vluchtelingen opgezet zijn, maar voor andere kwetsbare groepen. Zoetermeer is een voorbeeldgemeente die statushouders actief volgens deze methode aan het werk probeert te helpen².

Eind juni 2016 telde Nederland 41 bijstandsgerechtigden per duizend inwoners. Die verhouding, de bijstandsdichtheid, varieert duidelijk per gemeente. Onder de gemeenten met minstens honderdduizend inwoners is de dichtheid het grootst in Rotterdam (96 per duizend) en Leeuwarden (82). Een grotere dichtheid kan erop duiden dat het arbeidsaanbod en de arbeidsvraag minder goed op elkaar aansluiten. Bijstandsontvangers hebben dan minder kans de bijstand te verlaten voor werk. Des te sterker geldt dit voor mensen die langdurig, drie jaar of meer, in de bijstand zitten.

Landelijke cijfers tonen aan dat van de mensen die gebruik maken van een bijstandsuitkering, de helft een niet-westerse komaf heeft. In onderstaande tabel is uitgezet hoeveel mensen per 1000 inwoners in de 100.000+ gemeenten in de bijstand zitten. In de laatste kolom is het percentage allochtonen per gemeente vermeld. De getallen in de laatste kolom kunnen maal 10 gedaan worden, om ze te vergelijken met de voorgaande kolommen (dat geeft dan het aantal niet-westerse migranten per 1000 inwoners aan).

Op basis van deze tabel is er geen verband te leggen tussen (een stijging van) het aantal mensen in de bijstand en het aantal inwoners in een gemeente van niet-westerse komaf. Gemeenten doen er dus goed aan om aandacht te behouden voor zowel de autochtone als niet niet-autochtone cliënten in het begeleiden naar werk.

¹ <https://www.kis.nl/interventiewijzer-participatie-vluchtelingen>

² http://www.binnenlandsbestuur.nl/sociaal/nieuws/investeren-in-statushouders-loont.9558609.lynkx?utm_source=NB_BB_bb20170227_dagelijks_maandag&utm_medium=email&utm_term=&utm_content=&utm_campaign=27-02-2017&mt=hlD+FefNBgsNTWwHLYrpA&vk=f17W0JP2dJnbybrtiBvkOg&pub=1002

Aantal personen met een bijstandsuitkering per duizend inwoners, 15 jaar tot AOW-leeftijd,				
	Duur bijstand			
100 duizend-plus gemeenten	Korter dan 3 jaar	3 jaar of langer	Totaal	Niet-westerse allochtoon, relatief
Cijfers per 1000 inwoners				%
<i>Westland</i>	12	9	20	5.6
<i>Haarlemmermeer</i>	11,5	9,4	20,9	14.0
<i>Alphen aan den Rijn</i>	15,4	9,9	25,4	9.9
<i>Ede</i>	14,1	12,8	26,8	7.9
<i>Amersfoort</i>	18	16,6	34,6	14.9
<i>Haarlem</i>	19	18	36	14.9
<i>Apeldoorn</i>	24	13	37	8.2
<i>Alkmaar</i>	22	16	37	12.2
<i>s-Hertogenbosch</i>	20	21	41	10.7
<i>Leiden</i>	21	21	42	15.7
<i>Breda</i>	21	21	42	11.7
<i>Zoetermeer</i>	24	19	43	19.3
<i>Zaanstad</i>	23	21	44	19.8
<i>Zwolle</i>	22	22	44	9.4
<i>Almere</i>	23	22	44	29.7
<i>Utrecht (gemeente)</i>	23	22	45	22.0
<i>Delft</i>	23	22	46	19.1
<i>Eindhoven</i>	23	24	48	18.8
<i>Maastricht</i>	24	26	50	10.3
<i>Venlo</i>	26	27	53	11.3
<i>Tilburg</i>	30	25	54	15.2
<i>Emmen</i>	27	30	57	4.5
<i>Dordrecht</i>	30	27	57	18.0
<i>Nijmegen</i>	30	32	62	13.2
<i>Amsterdam</i>	27	42	69	34.8
<i>Groningen (gemeente)</i>	40	33	73	11.3
<i>Enschede</i>	35	38	73	15.8
<i>Arnhem</i>	36	41	77	18.7
<i>s-Gravenhage (gemeente)</i>	38	40	77	35.0
<i>Leeuwarden</i>	43	39	82	9.1
<i>Rotterdam</i>	41	55	96	37.6

